

Keszthelyi M. Nándor: Anyák

1962 márciusában egy újpesti bérház lefüggönyözött kisszobájában egy házaspár feszülten hallgatta a statikus zajokon átszűrődő Szabad Európát. A mindenórás lányanya – micsoda szégyen, de mégsem tagadhatják ki! – ezalatt szökött ki a lakásból, ahonnan, ha a szülein múlik, már csak a kórházba mehetett volna.

A Dunához ment a szürkületben, a kihalt Népszigetre. Az utolsó métereken már kétrét görnyedve botladozott, annyira fájt. Egy ártéri fa tövében hamar meglett a baba, mikor nem sírt fel, a lány arra gondolt, könnyebb így. De végül felnyígott a kicsi, és a lány képtelen volt magára hagyni vagy örökre elhallgattatni. Nem nézett le rá, úgy szoptatta, majd bebugyolálta, és mikor elaludt a baba, a Károlyi Sándor Kórházig lopózott vele és a bejáratnál hagyta.

Negyvenöt éves volt a nő, amikor megtudta, ki szülte. Egy hatvanas asszony állt a lépcsőházban, „Én vagyok az anyád.”, mondta köszönés helyett. A nő nem volt képes tegezni őt a sírással, kiabálással tarkított, miértek után csöndbe fúló hosszú beszélgetés végén sem. Az asszony lefotózta, „Legyen egy emlékem rólad, ha nem akarsz többé látni”, mondta.

Miután elment az asszony, a nő ürességet érzett. Felkúszott a méhéből a szívébe. Pár napja kaparták ki. Ha múlt héten bukkan fel az anyja, talán nem veteti el a kislányát. De annyira egyedül volt. A kölyökképű, anyakomplexusos harmincas pasinak, akivel összekeveredett a szilveszteri bulin, nem szólt sem arról, hogy terhes, sem arról, hogy már nem az.

Pittyent a telefonja. Az asszony küldte át az iménti képet, és magáról is egyet. „Mennyire hasonlítunk!”, írta alájuk. A nő bámulta a két fotót és találgatta, a kislánya mennyit örökölt volna a vonásaikból. Egy fénymásolószalonban kinyomtatta, műanyag fóliába húzatta a saját képét, kedvenc kézműveshobbi-boltjában kis táblát vett mellé.

Anyja elmondásából ráismert a népszigeti partszakaszra. Egy fára csavarozta a laminált fotót, remegő kézzel írta alá a táblára: 1962-2007. „Itt kezdődött, itt is legyen vége”, suttogta maga elé. Azt, hogy „Jövök már, kicsim!”, már kiabálta, mielőtt a folyóba lépett.

Az asszony azelőtt pár évente, lánya születésnapján ment ki a partra, de 2007. óta nem járt itt. Értett akkor a csöndből, a látogatás után eltemette magában a lányát. Tizenöt év és az öregség kellett hozzá, hogy újra kijöjjön. Az ártéri fára rögzített, víztől elmosódott fotó és az évszám láttán régi, egy nő Dunaföldvárnál partra sodródott holttestéről szóló hírek tolultak fel benne.